

Ez az oldal tájékoztatást nyújt a bolgár jogrendszeréről és áttekintést ad a bolgár jogról.

Jogforrások

Nemzeti jogforrások

Jogforrások többek között:

a **Bolgár Köztársaság Alkotmánya** (kihirdette az 1991. júliusi 56/13. sz. SG, módosította a 2003. szeptemberi 85/26. sz. SG, a 2005. februári 18/25. sz. SG, a 2006. márciusi 27/31. sz. SG, a 2006. szeptemberi 78/26. sz. SG – az Alkotmánybíróság 7/2006. sz. határozata, a 2007. februári 12/6. sz. SG, a 2015. decemberi 100/18. sz. SG [DB1]);

elsődleges jogszabályok; és

másodlagos jogszabályok.

Az ítélkezési gyakorlat nem jelent formális jogforrást, azonban a jogalkalmazó szervekre nézve kötelező.

Európai és nemzetközi jogforrások

Írásos jogforrások többek között a Bolgár Köztársaság Alkotmánya, a nemzetközi szerződések, a törvények és a másodlagos jogszabályok (rendeletek, rendelkezések végrehajtási szabályok, útmutatások és utasítások).

A **Bolgár Köztársaság Alkotmánya** (*Konstitutsiata na Republika Balgaria*) a legmagasabb rangú jogi aktus. Meghatározza az állami intézmények szervezetét, elveit, hatásköreit és kötelezettségeit, valamint az állampolgárok jogait és kötelezettségeit.

A törvény (*zakon*) a társadalmi viszonyokat *ab initio* vagy az Alkotmány alapján tartósan szabályozó normatív aktus, amelyet az érintett tárgykörtől vagy személyektől függően egy vagy több jogalkotó szerv vagy azok valamely alegysége fogad el.

Minden jogszabályt kihirdetnek, és a jogszabályok a közzétételüket követő harmadik napon lépnek hatályba, amennyiben az adott jogszabály másként nem rendelkezik.

A Minisztertanács **rendeletet** (*postanovlenie*) ad ki, amikor végrehajtási szabályokat, rendelkezéseket vagy útmutatásokat fogad el, továbbá, amikor a törvényeknek megfelelően végrehajtási és közigazgatási hatáskörében eljárva az e törvényekben nem szabályozott társadalmi viszonyokat szabályozza.

A **végrehajtási szabályok** (*pravilnik*) valamely törvény teljes körű végrehajtása érdekében kiadott normatív aktusok. Ezek az állami és helyi szervek felépítését vagy tevékenységeik belső rendjét határozzák meg.

A **rendelkezés** (*na redaba*) valamely magasabb rangú normatív aktus bizonyos rendelkezéseinek vagy más szakaszainak végrehajtására kiadott normatív aktus.

Az **útmutatás** (*instruktsia*) olyan normatív aktus, amellyel egy magasabb rangú szerv útmutatást ad az alárendelt szerveknek valamely általa kiadott vagy általa végrehajtható normatív aktus végrehajtására vonatkozóan.

Más, nem írott jogforrások, mint a **szokásjog** (*pravniyat obichay*) és az **általános jogelvek** (*obshtite printsipi na pravoto*) szintén fontosak.

A **felsőbíróságok jogértelmező határozatai** kiegészítő jogforrásnak tekinthetők.

Az Alkotmánybíróság (*Konstitutsionen sad*) határozatokat, ítéleteket és végzéseket fogad el.

Az Alkotmánybíróság az ügyek érdemében határozattal dönt.

Határozatait az állami közlönyben a határozat meghozatalától számított 15 napon belül kihirdetik, és azok a kihirdetésüket követő harmadik napon emelkednek jogerőre.

A normák hierarchiája

A Bolgár Köztársaság Alkotmánya a legmagasabb szintű jogforrás. Az uniós jog elsődlegességét az Alkotmány kifejezetten nem rögzíti, azonban úgy tekintendő, hogy az uniós jog a nemzeti joggal szemben elsőbbséget élvez.

Az Alkotmány 5. cikkének (4) bekezdése szerint az alkotmányos eljárásnak megfelelően megerősített, kihirdetett és a Bolgár Köztársaságban hatályba lépő nemzetközi szerződések az állam jogszabályainak részévé válnak. Ezek elsőbbséget élveznek a nemzeti jog bármely, ezekkel ellentétes rendelkezésével szemben.

A hierarchiában a következő helyet elfoglaló normatív aktusok a törvények. A végrehajtó hatalom másodlagos jogszabályokat, így rendeleteket, rendelkezéseket, végrehajtási szabályokat, útmutatásokat és utasításokat fogad el.

Intézményi keret

A jogszabályok elfogadásáért felelős intézmények

A **Nemzetgyűlés** (*Narodno sabranie*) jogalkotási hatáskörrel rendelkezik. Elfogadhatja, módosíthatja, kiegészítheti és hatályon kívül helyezheti a törvényeket.

A törvény alapján és a törvény végrehajtása érdekében a **Minisztertanács** (*Ministerski savef*) rendeleteket, utasításokat és határozatokat fogad el. A Minisztertanács rendeletek formájában végrehajtási szabályokat és rendelkezéseket is elfogad.

A miniszterek végrehajtási szabályokat, rendeleteket, útmutatásokat és utasításokat adnak ki.

A Minisztertanács törvény felhatalmazása alapján nemzetközi szerződéseket köt. A Nemzetgyűlés megerősíti (vagy elutasítja) azokat a nemzetközi szerződéseket, amelyek:

politikai vagy katonai jellegűek;

a Bolgár Köztársaság nemzetközi szervezetekben való részvételére vonatkoznak;

a Bolgár Köztársaság határainak kiigazításáról rendelkeznek;

pénzügyi kötelezettségeket rónak az államra;

az államnak nemzetközi választottbírói vagy jogi eljárásban való részvételéről rendelkeznek;

alapvető emberi jogokra vonatkoznak;

érintik a törvények hatályát vagy a végrehajtásukhoz új jogszabály szükséges;

kifejezetten megerősítést igényelnek;

az Európai Unióra az Alkotmányból eredő hatásköröket ruháznak át.

A jogalkotási eljárás

Az Alkotmány elfogadása

Az új Alkotmányt a 400 tagú Nagy Nemzetgyűlés (*Veliko narodno sabranie*) fogadja el.

A Nemzetgyűlés szabadon módosíthatja az Alkotmány bármely rendelkezését, kivéve azokat, amelyek a Nagy Nemzetgyűlés hatáskörébe tartoznak. Az alkotmánymódosításhoz a Nemzetgyűlés összes tagja három különböző napon, három szavazás során leadott szavazatainak háromnegyede szükséges. Az alkotmánymódosítást az elfogadásától számított hét napon belül a Nagy Nemzetgyűlés elnöke aláírja és kihirdeti az állami közlönyben.

Jogalkotási kezdeményezés

Az Alkotmány 87. cikke értelmében a Nemzetgyűlés vagy a Minisztertanács bármely tagja jogosult törvényjavaslatot benyújtani.

A Nemzetgyűlés a törvényjavaslatot két olvasatban fogadja el. Az első olvasat során a törvényjavaslat egészéről folyik a vita. A képviselők az első olvasatban elfogadott törvényjavaslat módosítása érdekében a Nemzetgyűlés által meghatározott határidőn belül írásbeli indítványt nyújthatnak be. A második olvasat során a Nemzetgyűlés részletes vitát folytat a törvényjavaslatról és elfogadja azt. Az elfogadott törvényjavaslatot megküldik a Bolgár Köztársaság elnökének, aki rendeletet ír alá a törvény kihirdetése érdekében. A törvényt kihirdetik az állami közlönyben, és az – a törvény eltérő rendelkezése hiányában – a közzétételét követő harmadik napon hatályba lép.

Jogi adatbázisok

Az állami közlöny (*Darzhaven vestnik*) ingyenesen elérhető az [állami közlöny](#) honlapján. Az online kiadás tartalmazza a Nemzetgyűlés által kihirdetett törvényeket, a Minisztertanács által kiadott rendeleteket, nemzetközi szerződéseket, egyéb jogi aktusokat, közbeszerzési és koncessziós hirdetményeket stb. Az olyan kereskedelmi jogi adatbázisok, mint az [Apis](#), a [Ciela](#) és a [Juridical Encyclopaedia](#), teljes körű jogi információkat kínálnak, azonban nem ingyenesek. Utolsó frissítés: 10/05/2021

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.